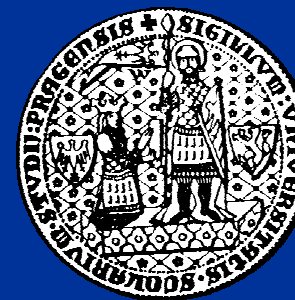


Demografický výhled České republiky a očekávané trendy populačního vývoje

Boris Burcin
Tomáš Kučera

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
Katedra demografie a geodemografie



**Perspektiva českého zdravotnictví: Jaký vliv má demografický vývoj
v ČR na stav zdravotnictví a veřejné finance? Praha, 23. února 2012**

Základní trendy aktuálního populačního vývoje ČR

Počet obyvatel roste

Obyvatelstvo dynamicky stárne

Projevy demografické stárnutí:

- růst průměrného věku populace
- růst počtu a zastoupení starších osob (seniorů) v populaci
- růst hodnoty podílu z titulu věku závislých (ze sociálního systému převážně čerpajících) a nezávislých (do sociálního systému převážně přispívajících) osob

Základní trendy aktuálního populačního vývoje ČR

Demografické stárnutí je vnitřně strukturovaný proces:

- různé věkové skupiny obyvatel se početně vyvíjejí s různou intenzitou a směr tohoto jejich vývoje může být v určitých časových úsecích dokonce protichůdný
- jedná se především o důsledek nepravidelností výchozích věkových struktur
- rozsah nepravidelností věkových struktur pak určuje *quantum a tempo* celkového procesu stárnutí

Základní trendy aktuálního populačního vývoje ČR

Nejvýraznější nepravidelnosti současné věkové struktury obyvatelstva ČR jsou spojeny s:

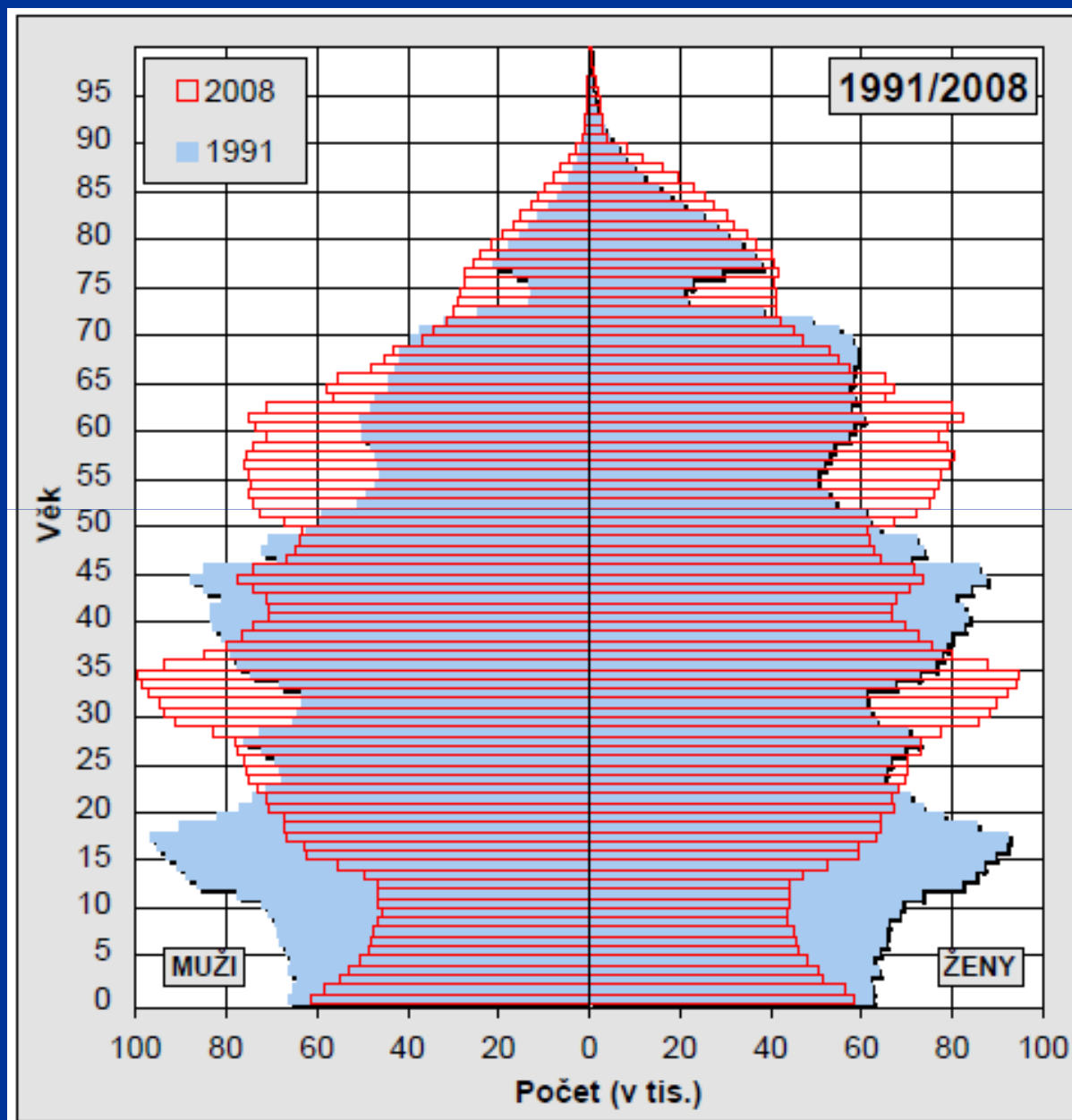
- nízkou porodností 30. let 20.století
- vysokou porodností v období druhé světové války a v období 10 až 15 letech po jejím skončení
- výrazným poklesem porodnosti v průběhu 60. let
- ještě výraznějším růstem porodnosti v důsledku tzv. sekundární vlny zesílené propopulačními opatřeními ze 70. let
- propadem porodnosti v 90. letech

Aktuální stav a vývoj obyvatelstva

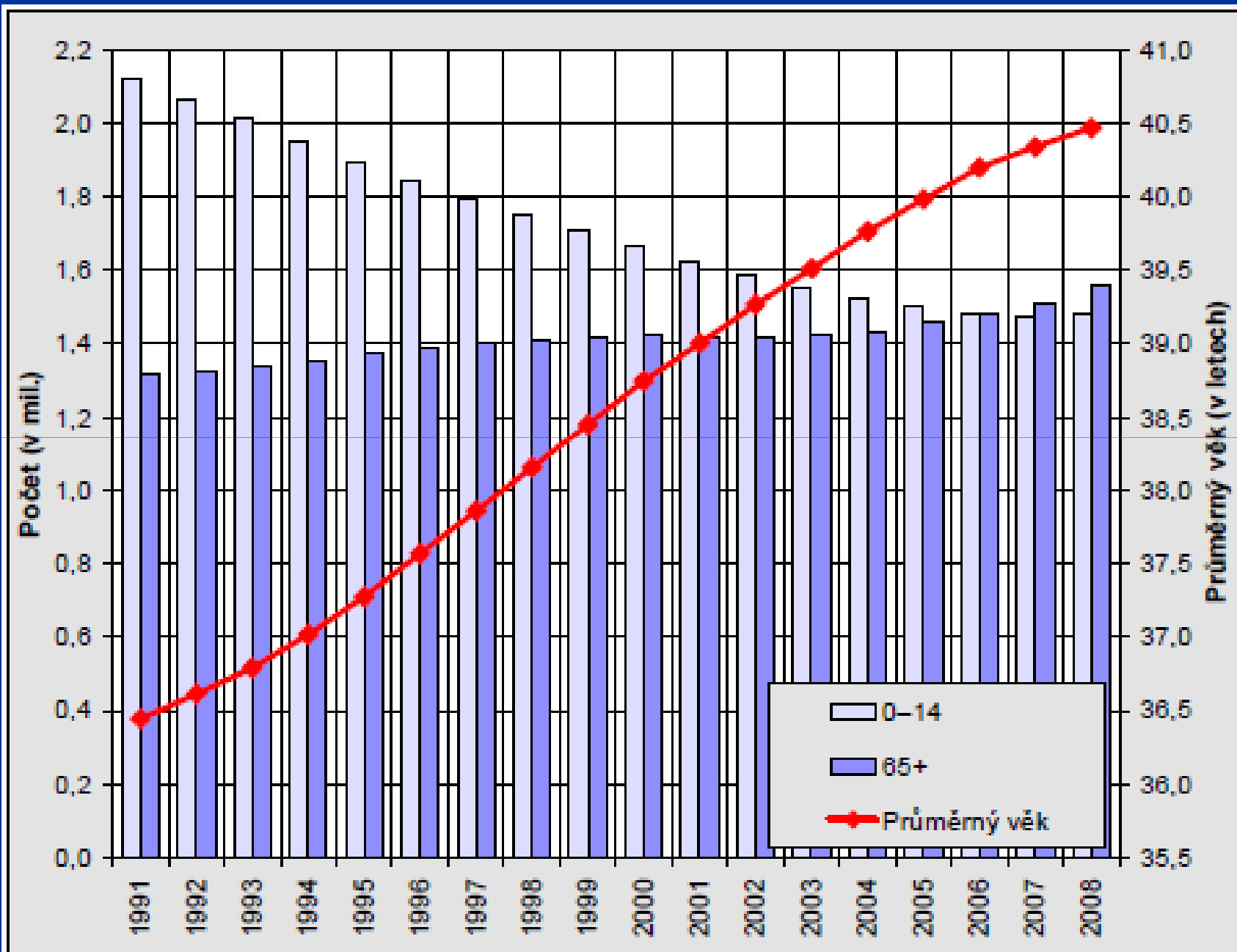
Charakteristika	1.-3.Q 2010	1.-3.Q 2011	Rozdíl
Živě narození	88 672	83 296	-5 376
Zemřelí	78 365	78 406	41
Přistěhovalí	22 604	15 370	-7 234
Vystěhovalí	13 039	4 503	-8 536
Přirozený přírůstek	10 307	4 890	-5 417
Přírůstek stěhováním	9 565	10 867	1 302
Celkový přírůstek	19 872	15 757	-4 115
Počet obyvatel k 30.9.	10 526 685	10 548 527	21 842

zdroj: ČSÚ

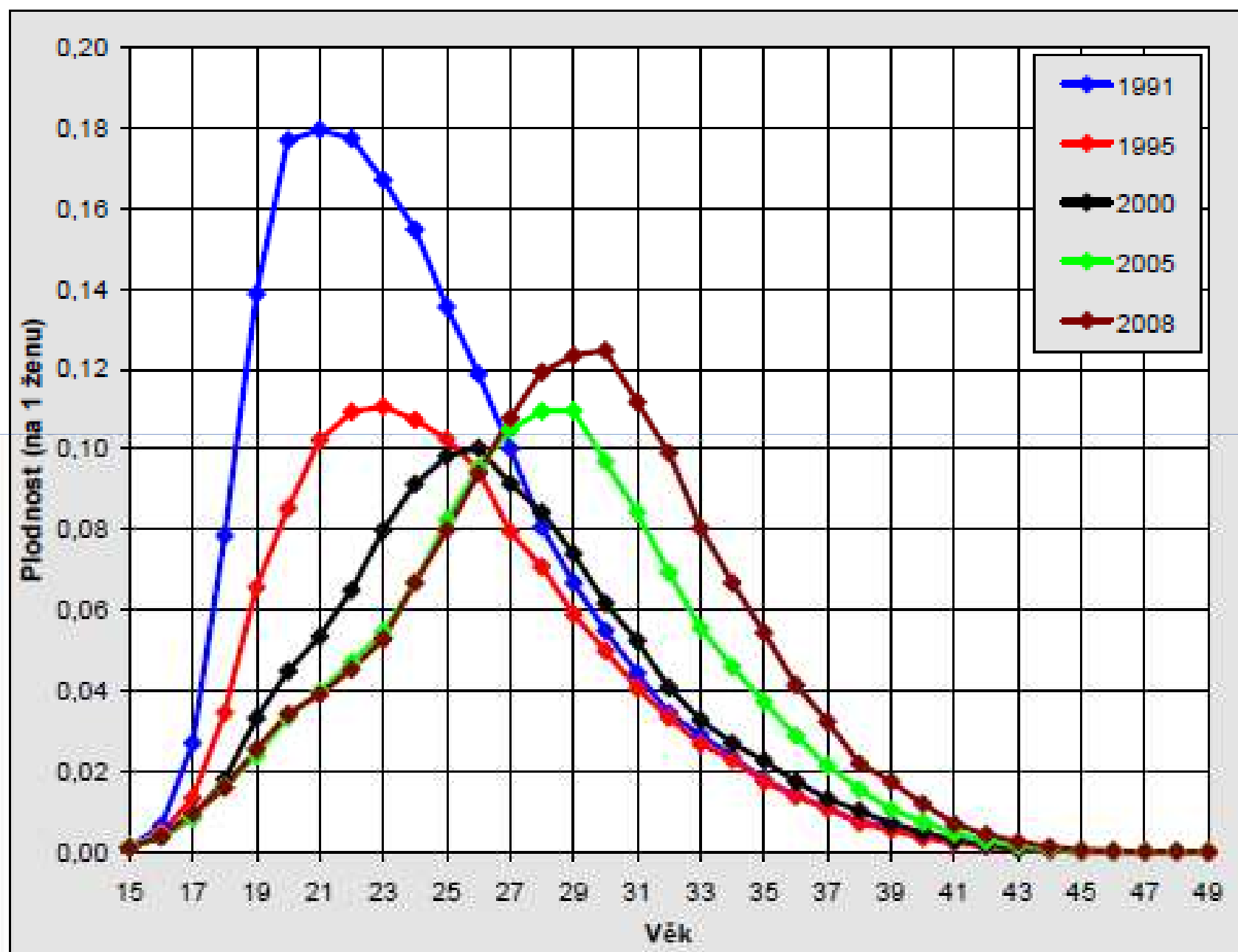
Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



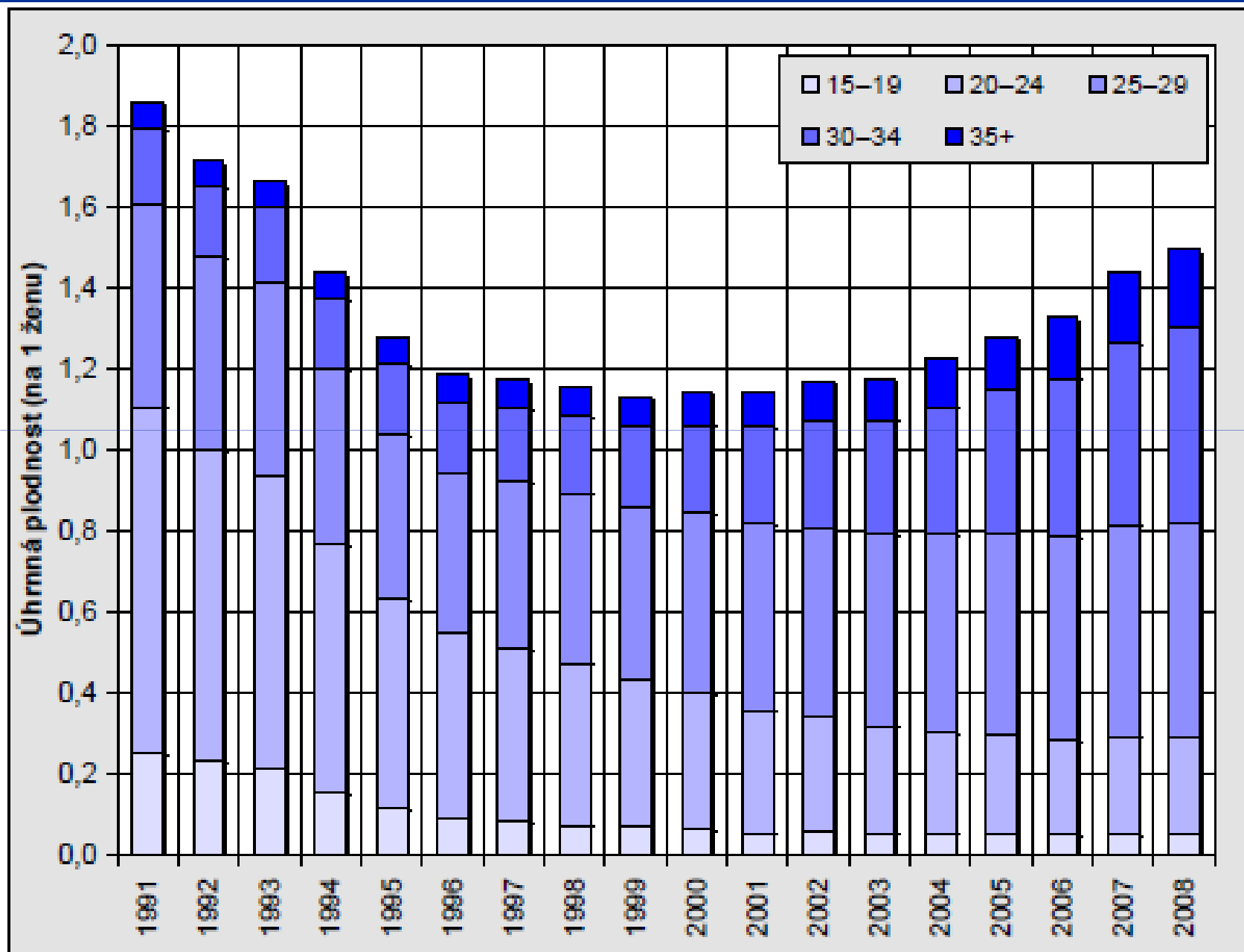
Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



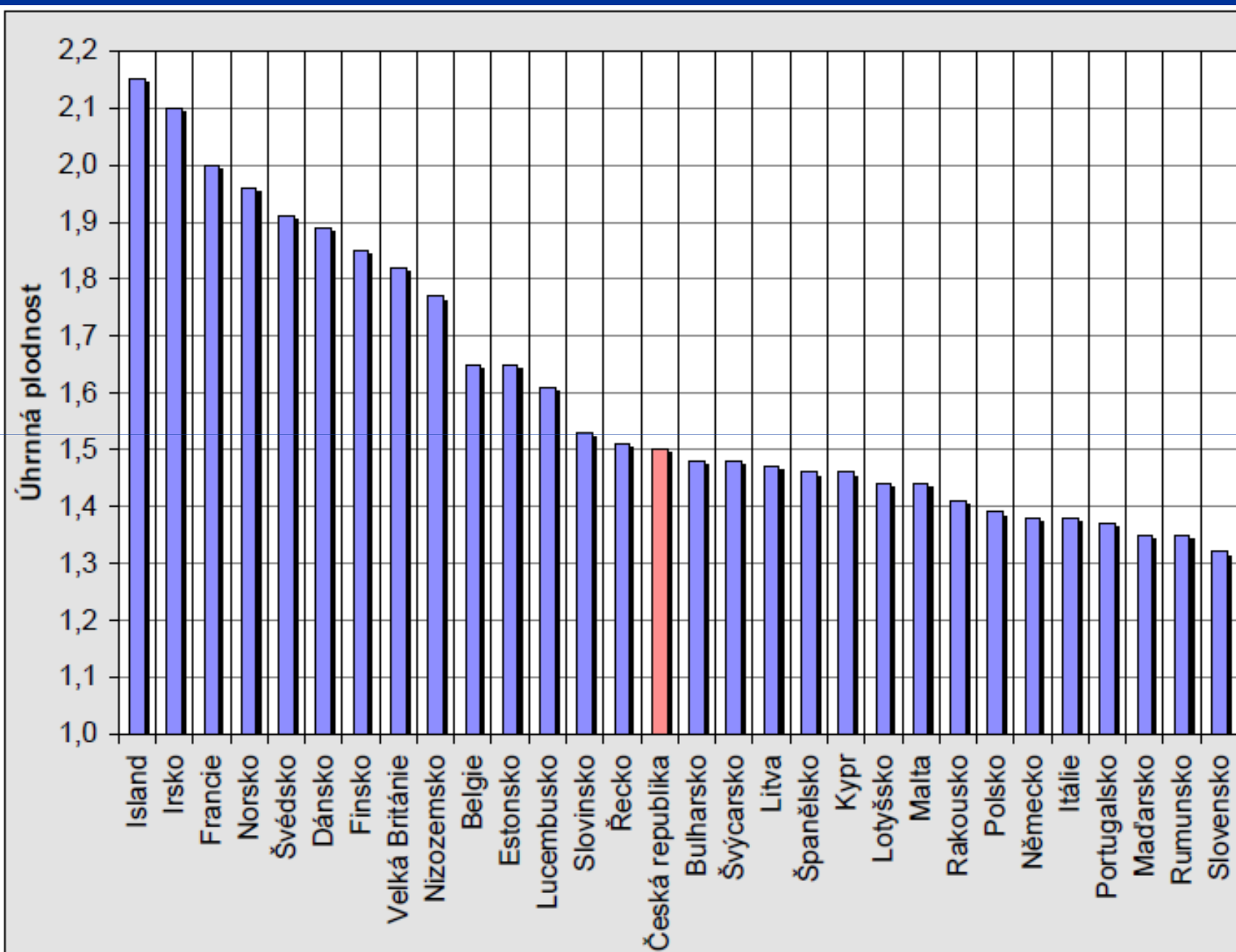
Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



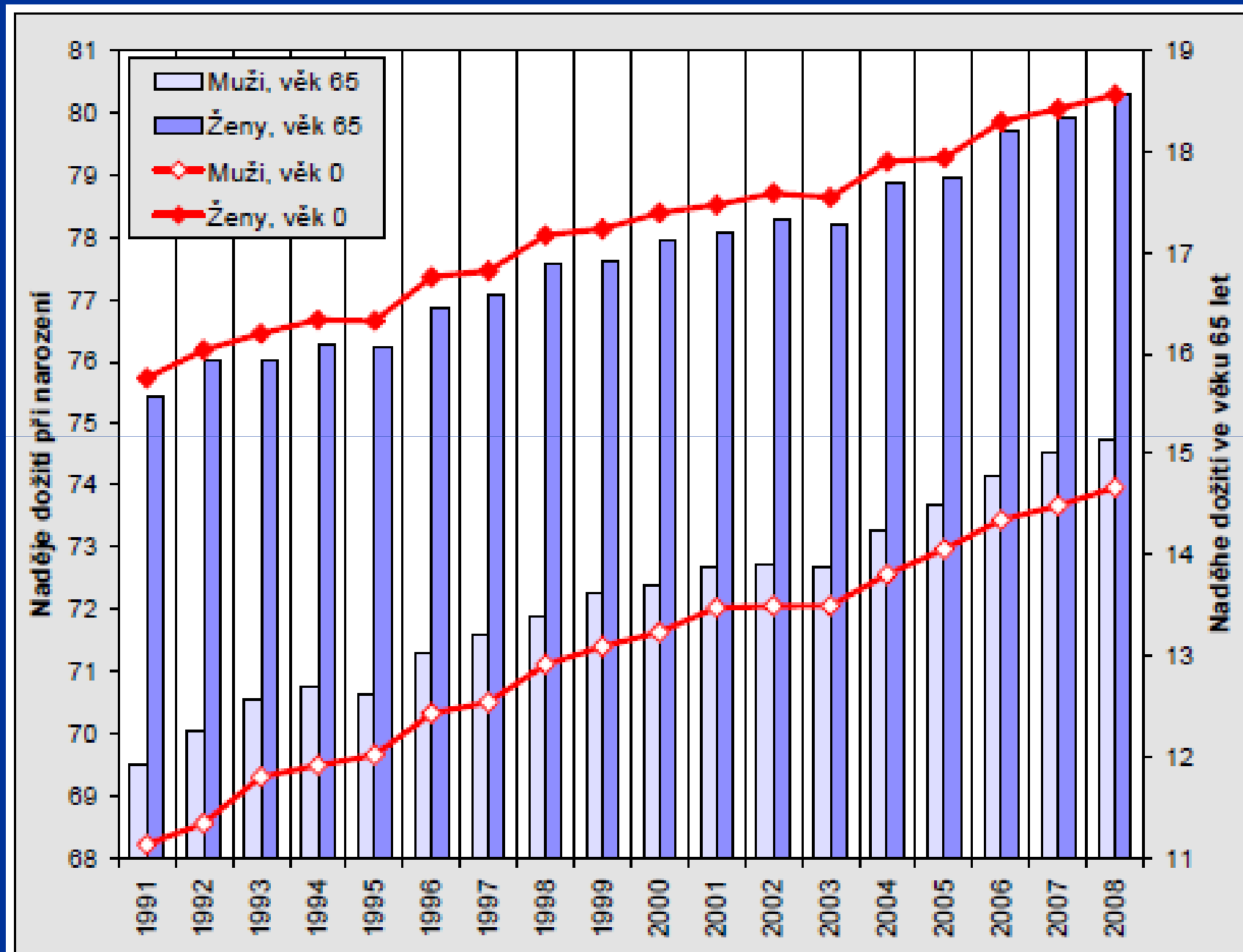
Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



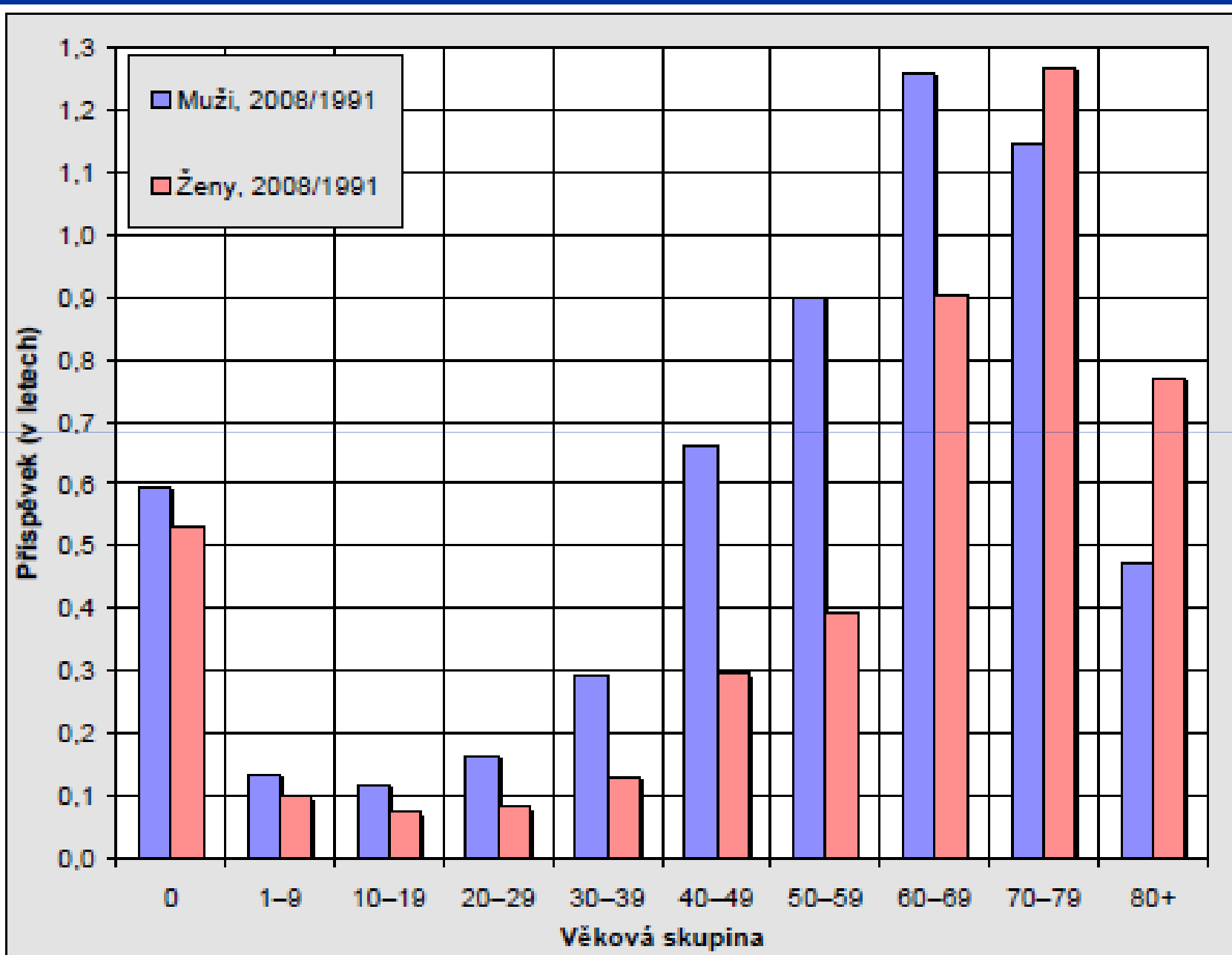
Úhrnná plodnost v Evropě (2008)



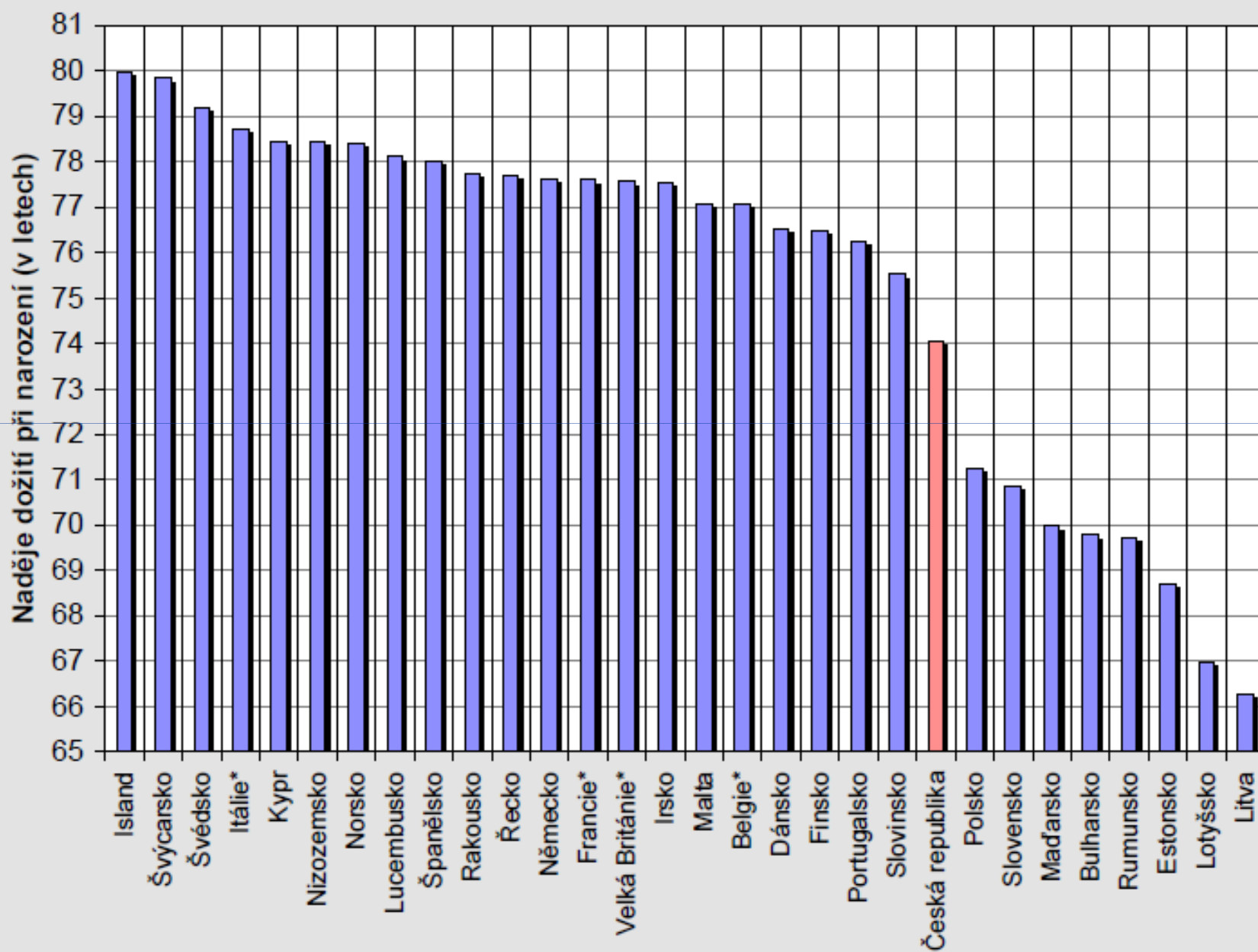
Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



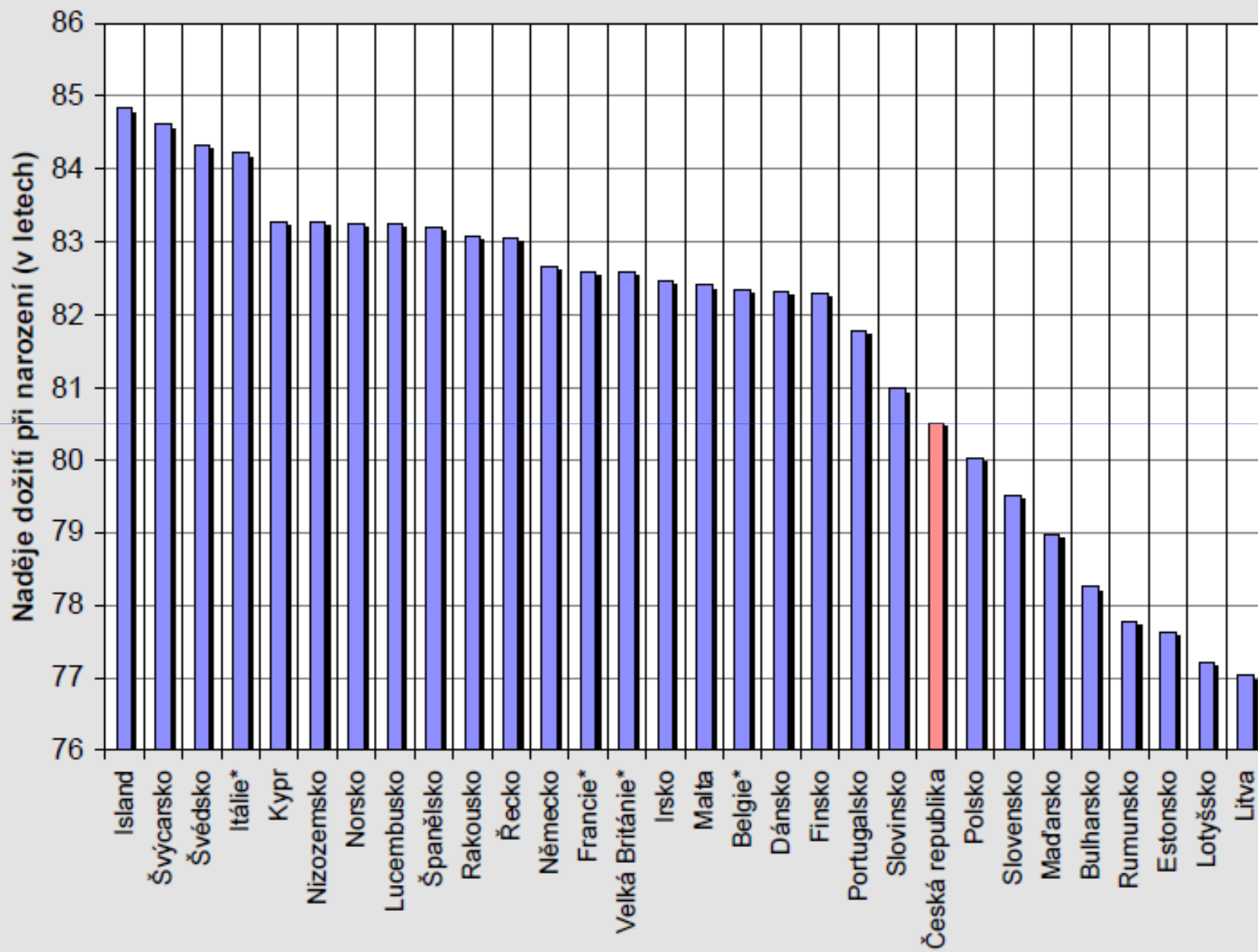
Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



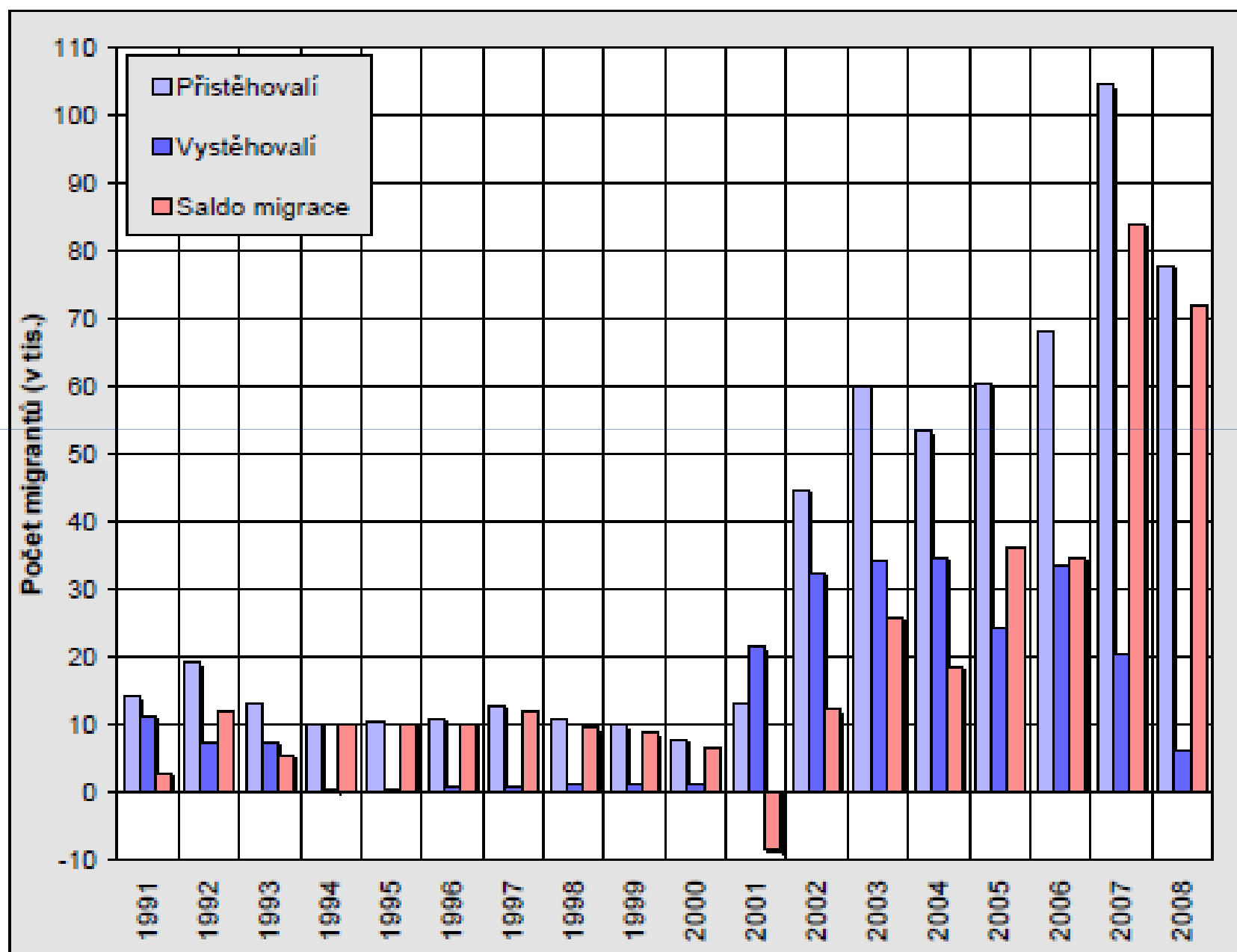
Naděje dožití při narození v Evropě – muži (2008; *2007)



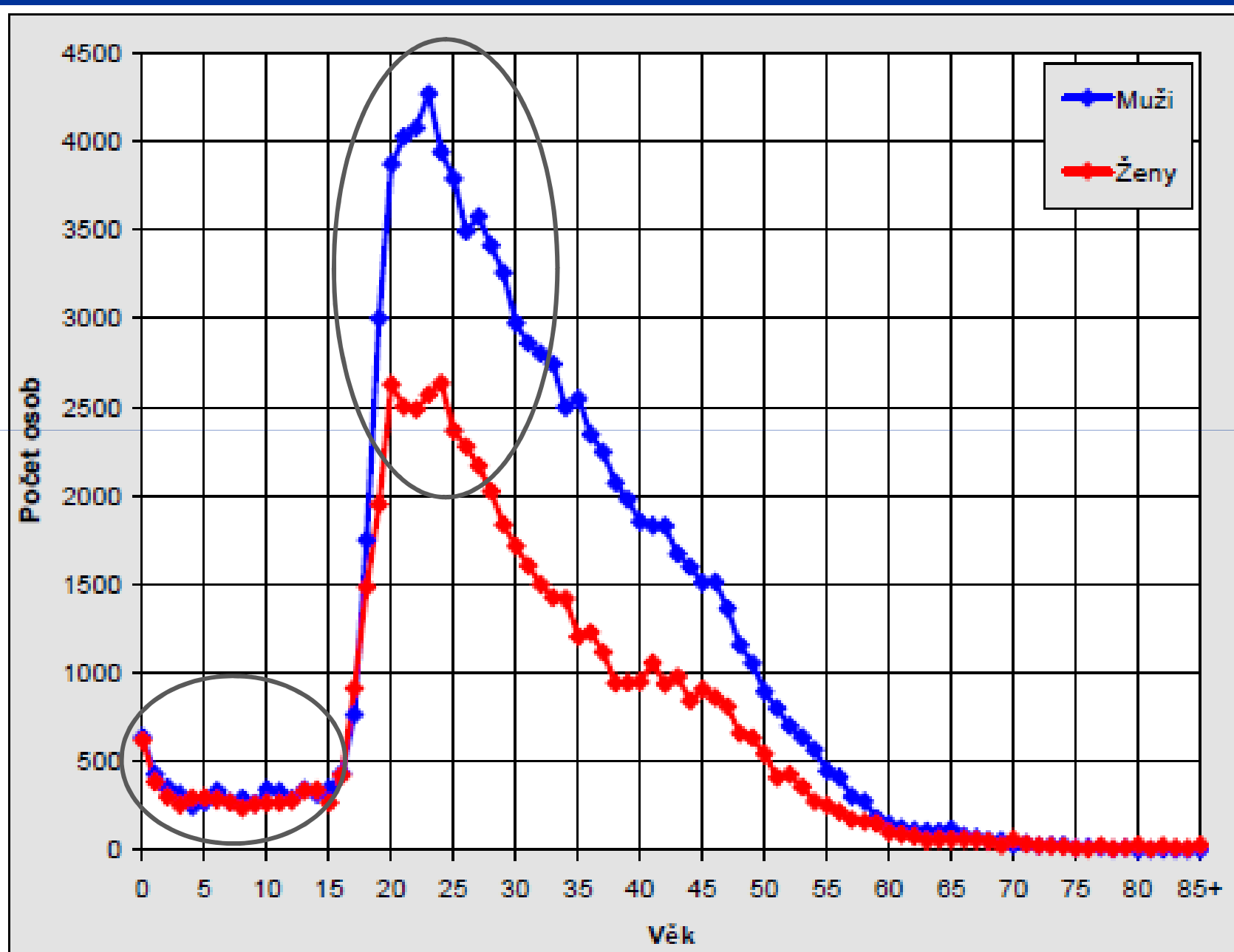
Naděje dožití při narození v Evropě – ženy (2008; *2007)



Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



Aktuální stav a vývoj obyvatelstva



Základní popis parametrů prognózy

Rok	Plodnost (úhrnná plodnost)			Úmrtnost (naděje dožití při narození)						Migrace (migrační saldo)		
				muži			ženy			v tis.		
	nizká	střední	vysoká	nizká	střední	vysoká	nizká	střední	vysoká	nizká	střední	vysoká
2009	1,48	1,49	1,50	73,39	74,05	74,78	79,63	80,22	80,86	16,0	19,0	25,0
2010	1,49	1,51	1,53	73,60	74,31	75,09	79,81	80,45	81,13	16,5	20,0	26,5
2020	1,57	1,68	1,72	75,56	76,75	77,85	81,44	82,49	83,49	20,5	30,0	45,0
2030	1,57	1,70	1,78	77,23	78,87	80,21	82,74	84,16	85,34	20,0	30,0	45,0
2040	1,56	1,71	1,81	78,64	80,62	81,98	83,76	85,53	86,78	20,0	30,0	45,0
2050	1,56	1,73	1,83	79,94	82,23	83,58	84,71	86,84	88,14	20,0	30,0	45,0
2060	1,56	1,74	1,85	80,97	83,58	85,12	85,51	87,91	89,38	20,1	30,0	45,0
2070	1,56	1,75	1,87	81,93	84,85	86,61	86,26	88,92	90,57	20,1	30,0	45,0

Úhrnná plodnost v posledních dvou prognózách B&K a ČSÚ

Rok	Úhrnná plodnost (počet živě narozených dětí na jednu ženu)			
	B&K 2003	ČSÚ 2004	ČSÚ 2009	B&K 2010
2010	1,34	1,30	1,50	1,51
2020	1,51	1,45	1,60	1,68
2030	1,57	1,60	1,66	1,70
2040	1,61	1,61	1,69	1,71
2050	1,64	1,62	1,72	1,73
2065	1,68	–	1,72	1,74

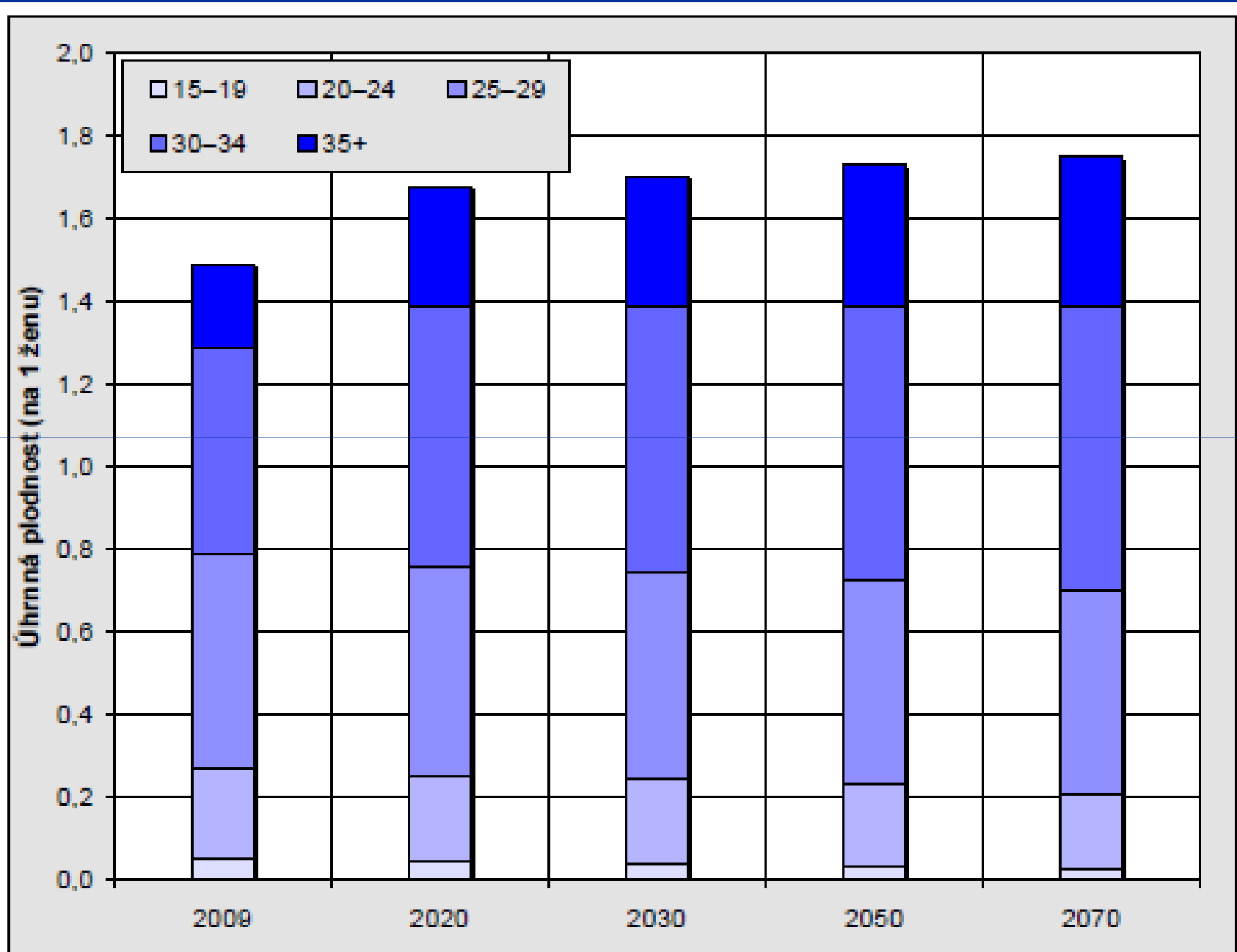
Naděje dožití při narození v posledních dvou prognózách B&K a ČSÚ

Rok	Naděje dožití při narození (v letech)							
	Muži				Ženy			
	B&K 2003	ČSÚ 2004	ČSÚ 2009	B&K 2010	B&K 2003	ČSÚ 2004	ČSÚ 2009	B&K 2010
2010	74,1	73,1	74,5	74,3	80,3	79,4	80,6	80,5
2020	76,5	74,5	77,0	76,8	82,4	80,7	82,8	82,5
2030	78,7	76,0	79,5	78,9	84,0	81,9	85,1	84,2
2040	80,4	77,5	81,5	80,6	85,4	83,2	86,8	85,5
2050	82,0	78,9	83,5	82,2	86,7	84,5	88,4	86,8
2065	84,0	–	86,5	84,2	88,3	–	91,0	88,4

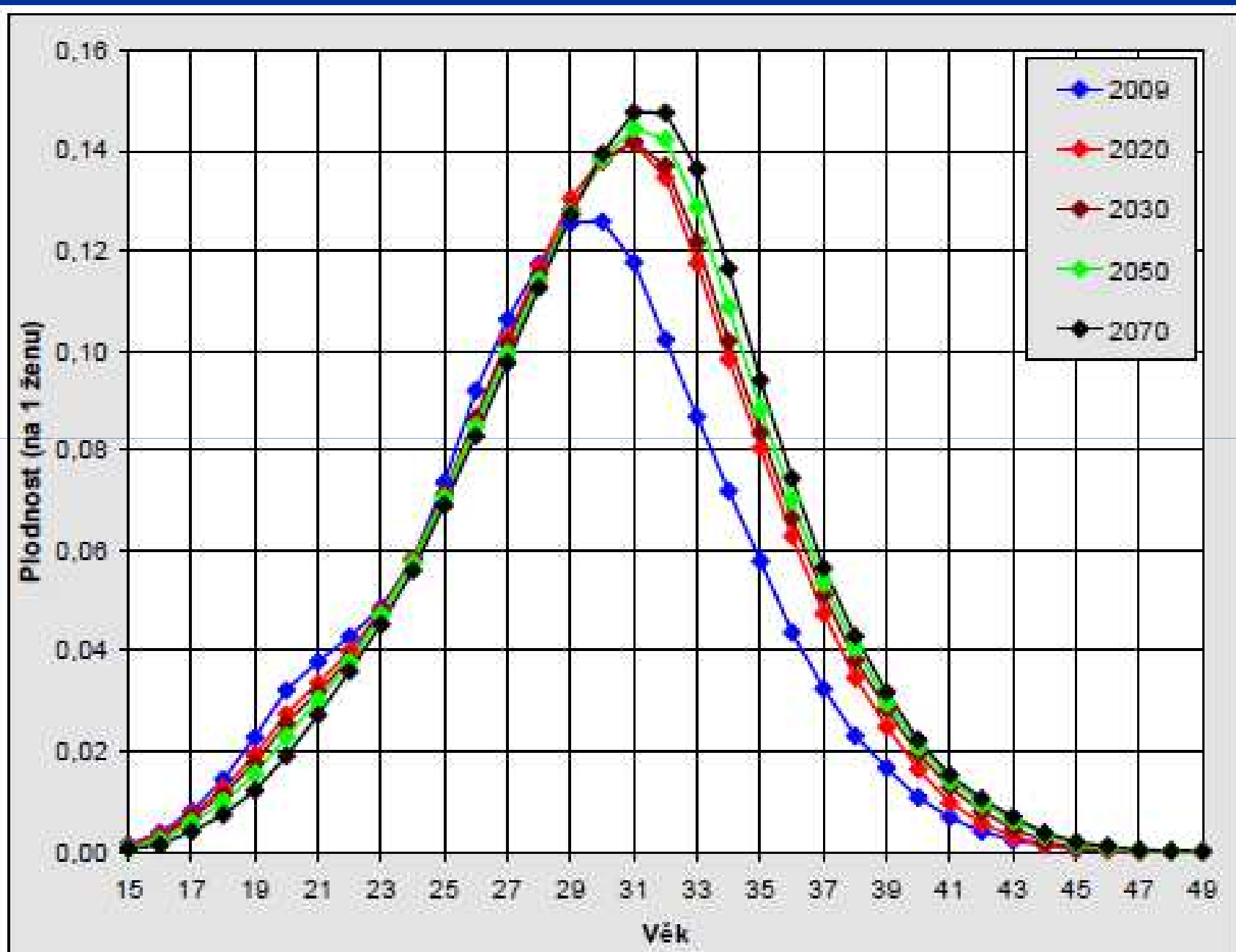
Migrační saldo v posledních dvou prognózách B&K a ČSÚ

Rok	Migrační saldo (v tis. osob)			
	B&K 2003	ČSÚ 2004	ČSÚ 2009	B&K 2010
2010	20,0	25,0	25,0	20,0
2020	24,9	25,0	25,0	30,0
2030	25,9	25,0	25,0	30,0
2040	25,7	25,0	25,0	30,0
2050	25,4	25,0	27,5	30,0
2065	23,9	–	25,0	30,0

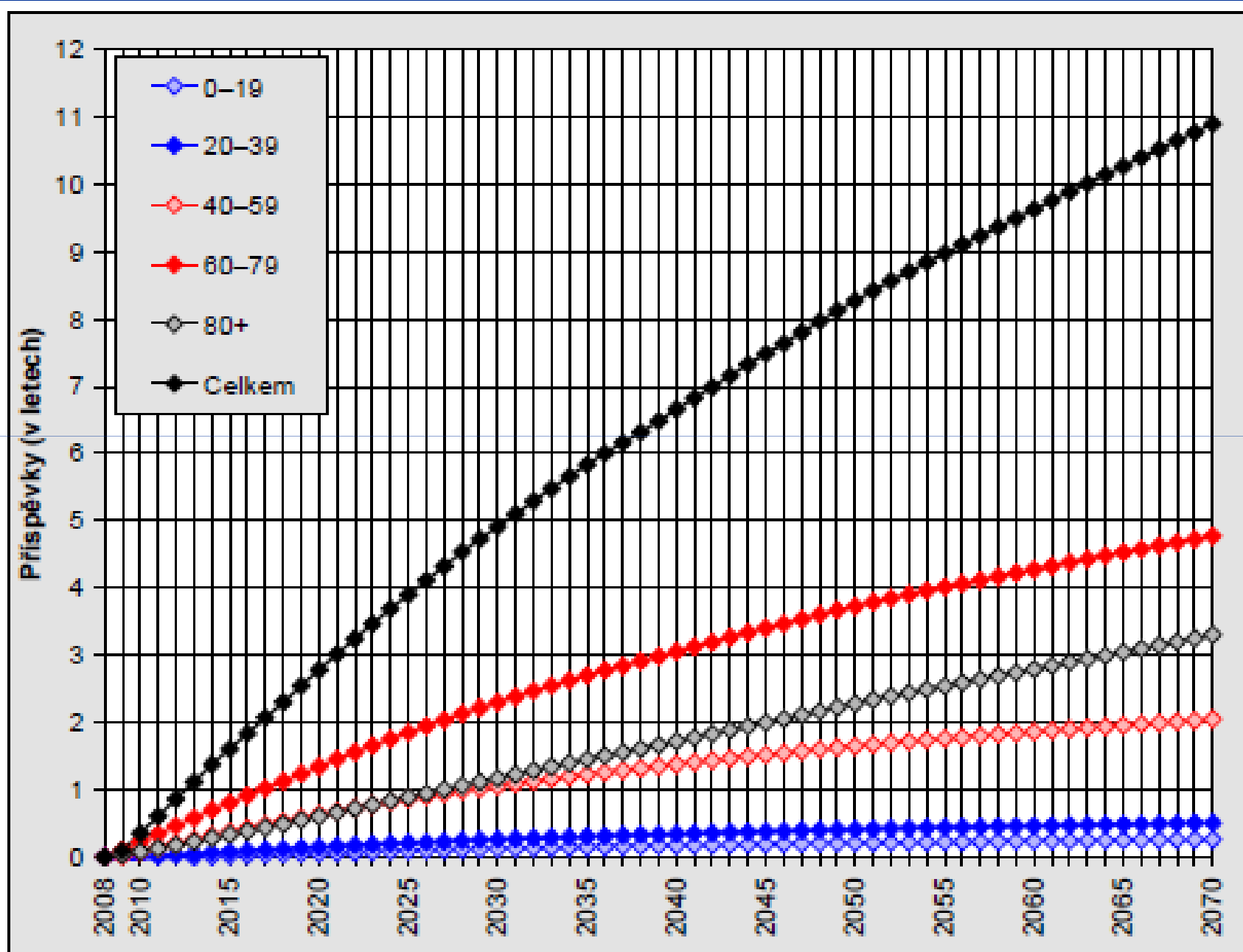
Očekávaný vývoj plodnosti



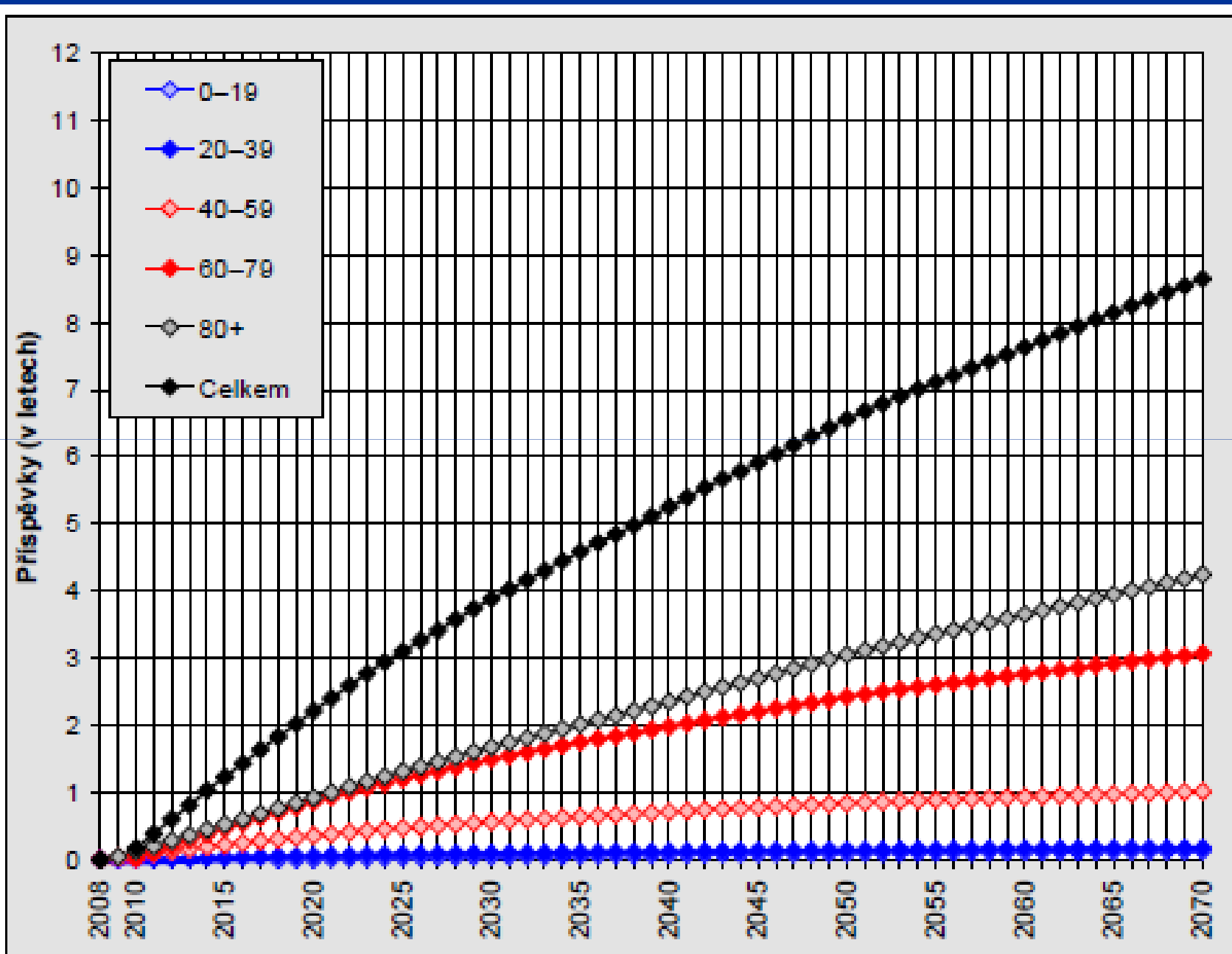
Očekávaný vývoj plodnosti



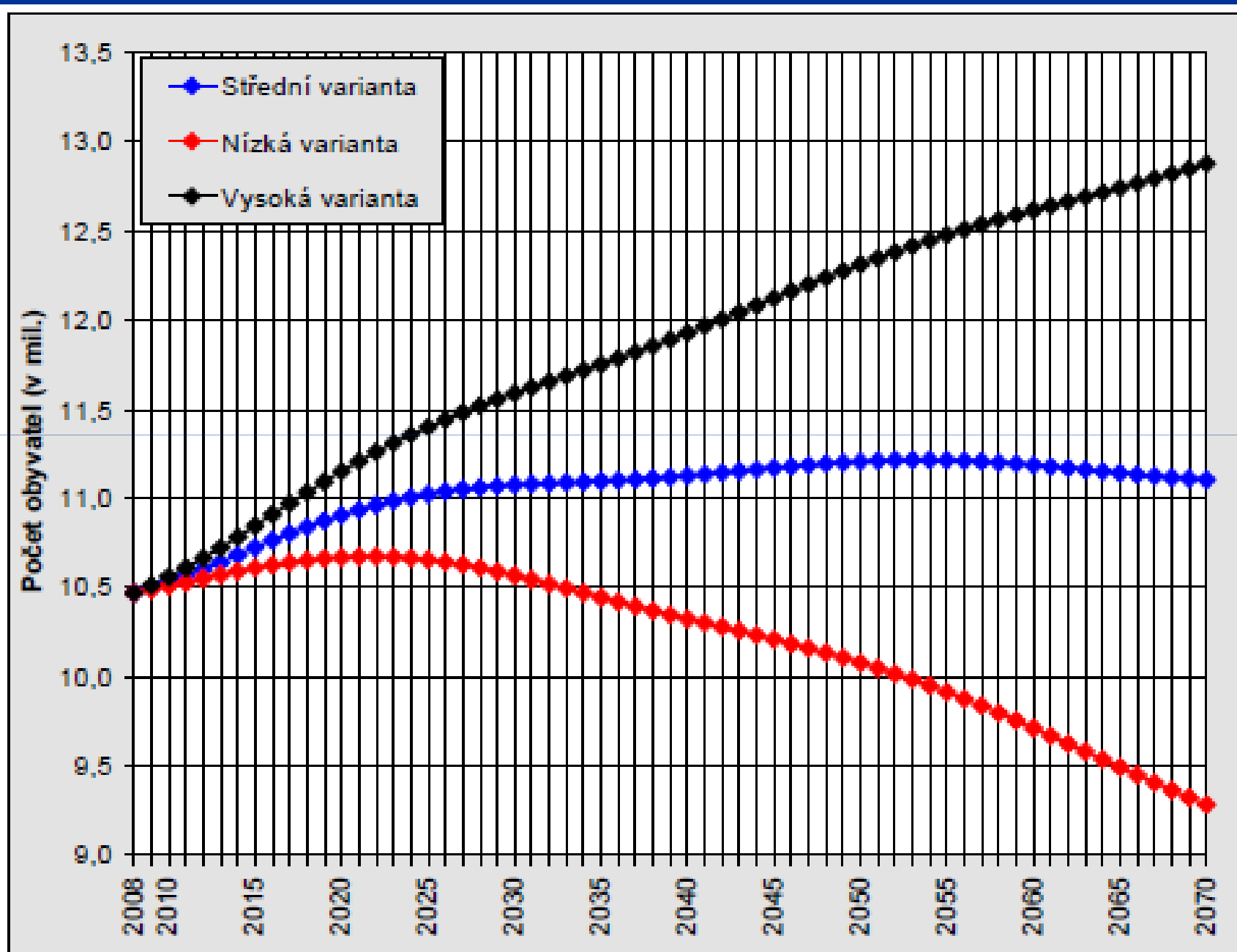
Očekávaný vývoj úmrtnosti - muži



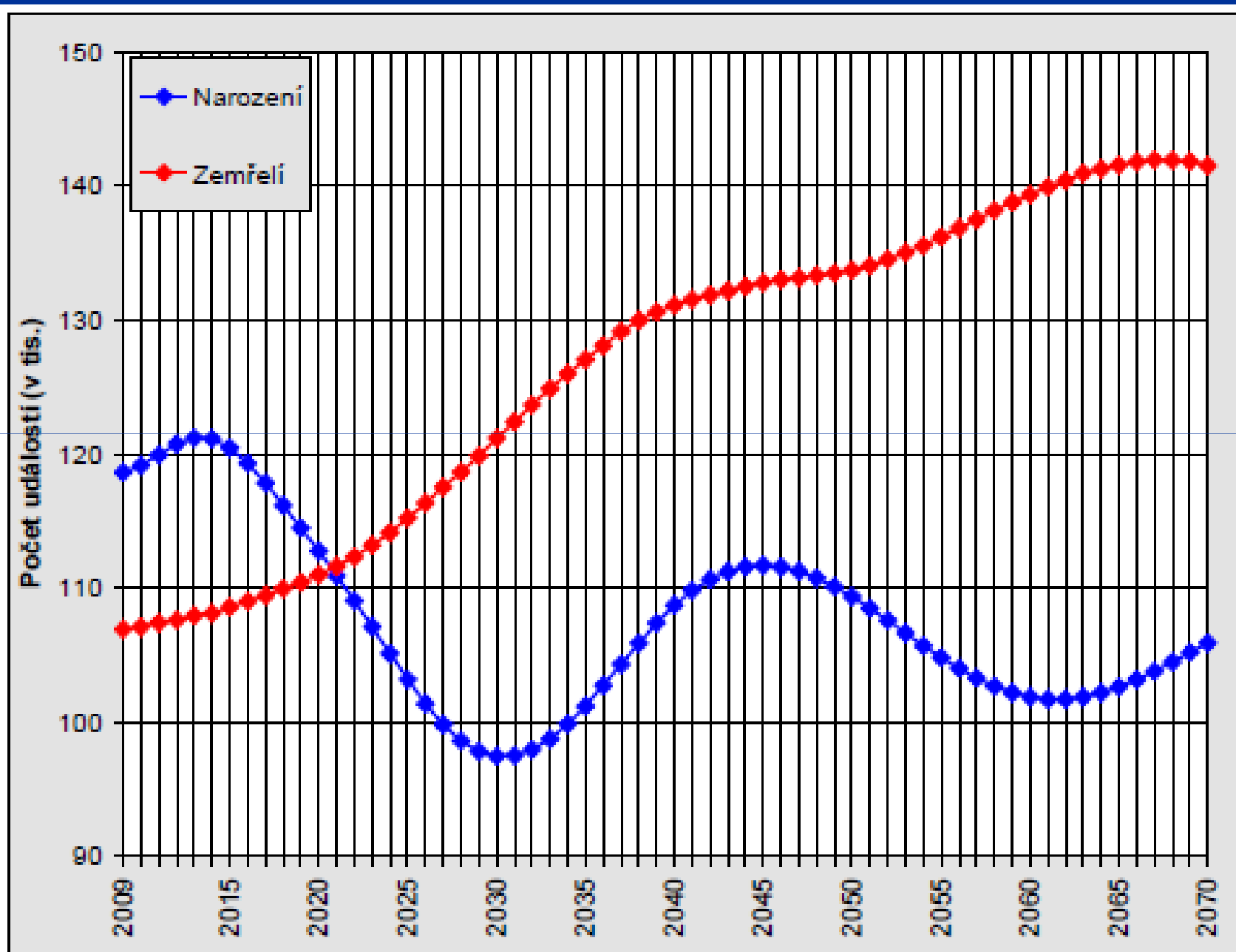
Očekávaný vývoj úmrtnosti - ženy



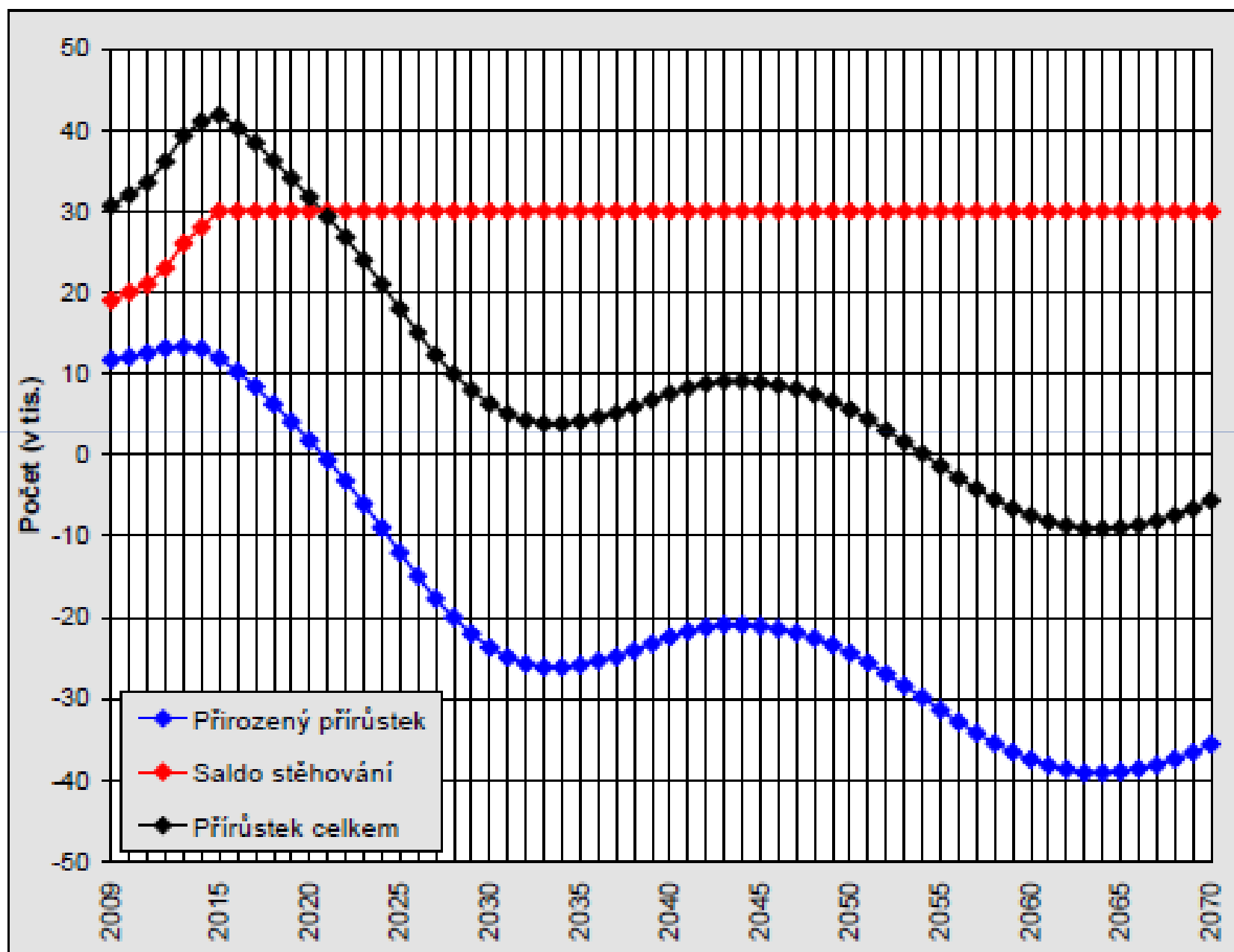
Očekávaný vývoj celkového počtu obyvatel



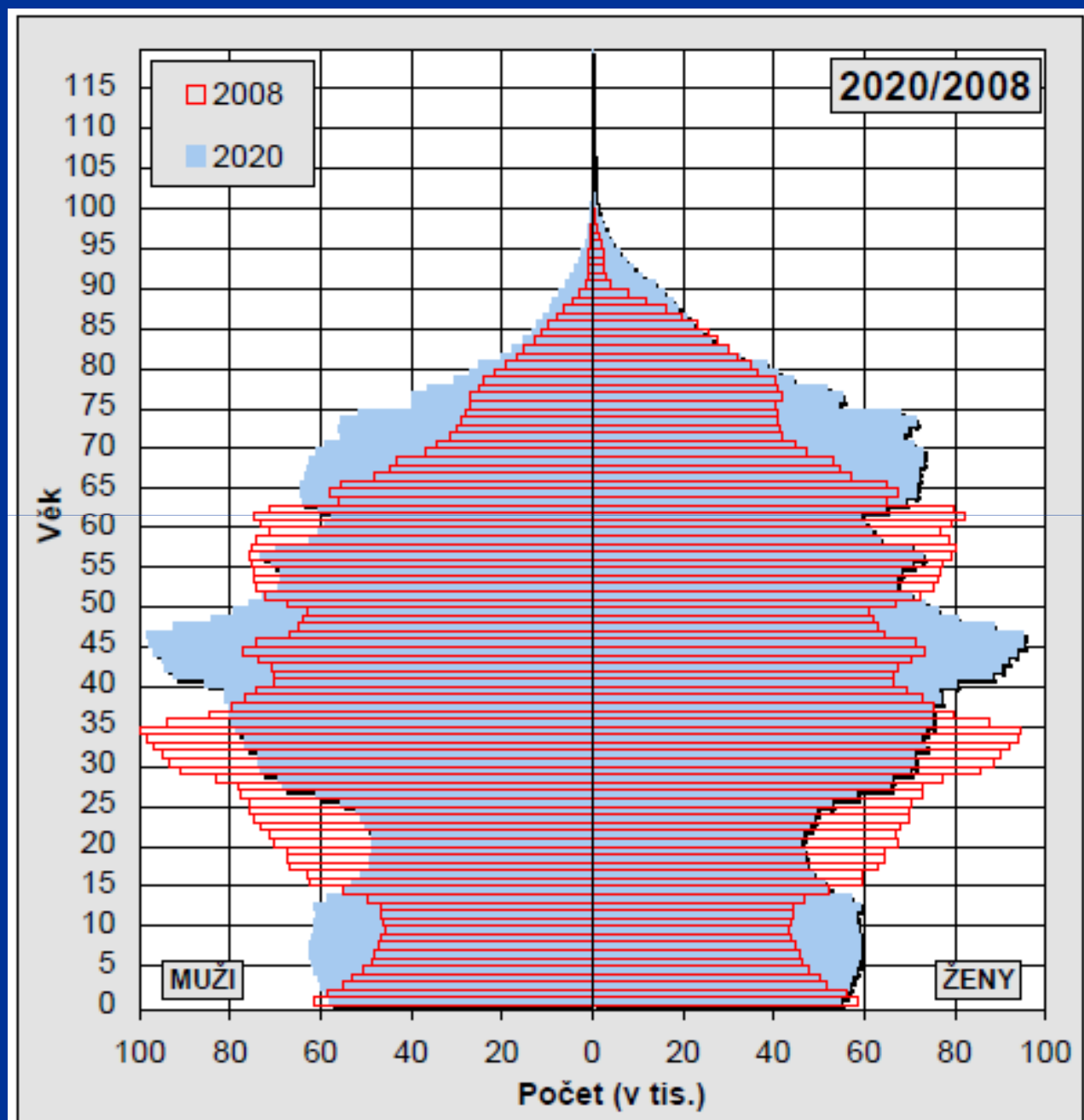
Očekávaný vývoj počtu narozených a zemřelých (střední varianta)



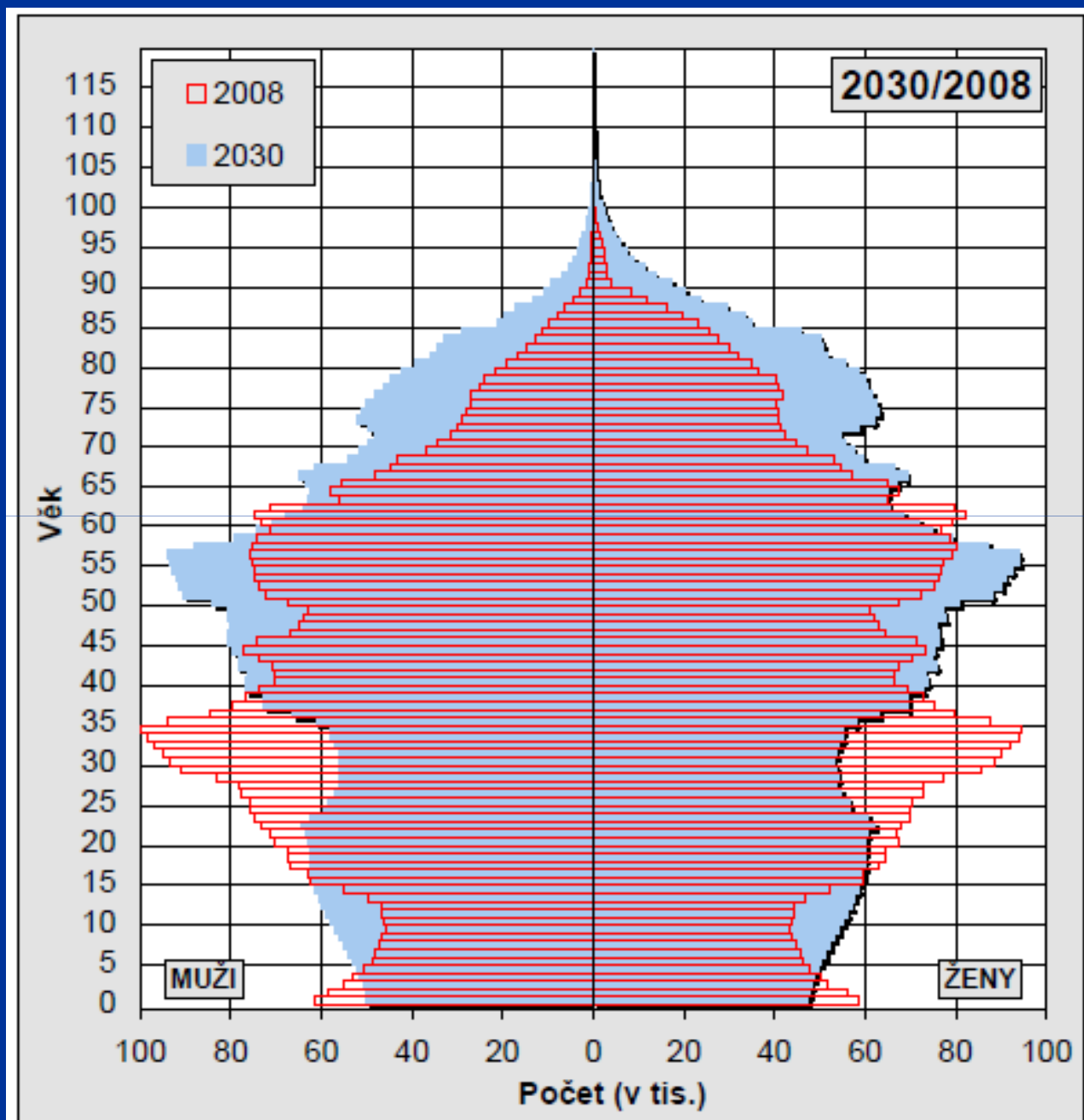
Očekávaný vývoj přírůstků (střední varianta)



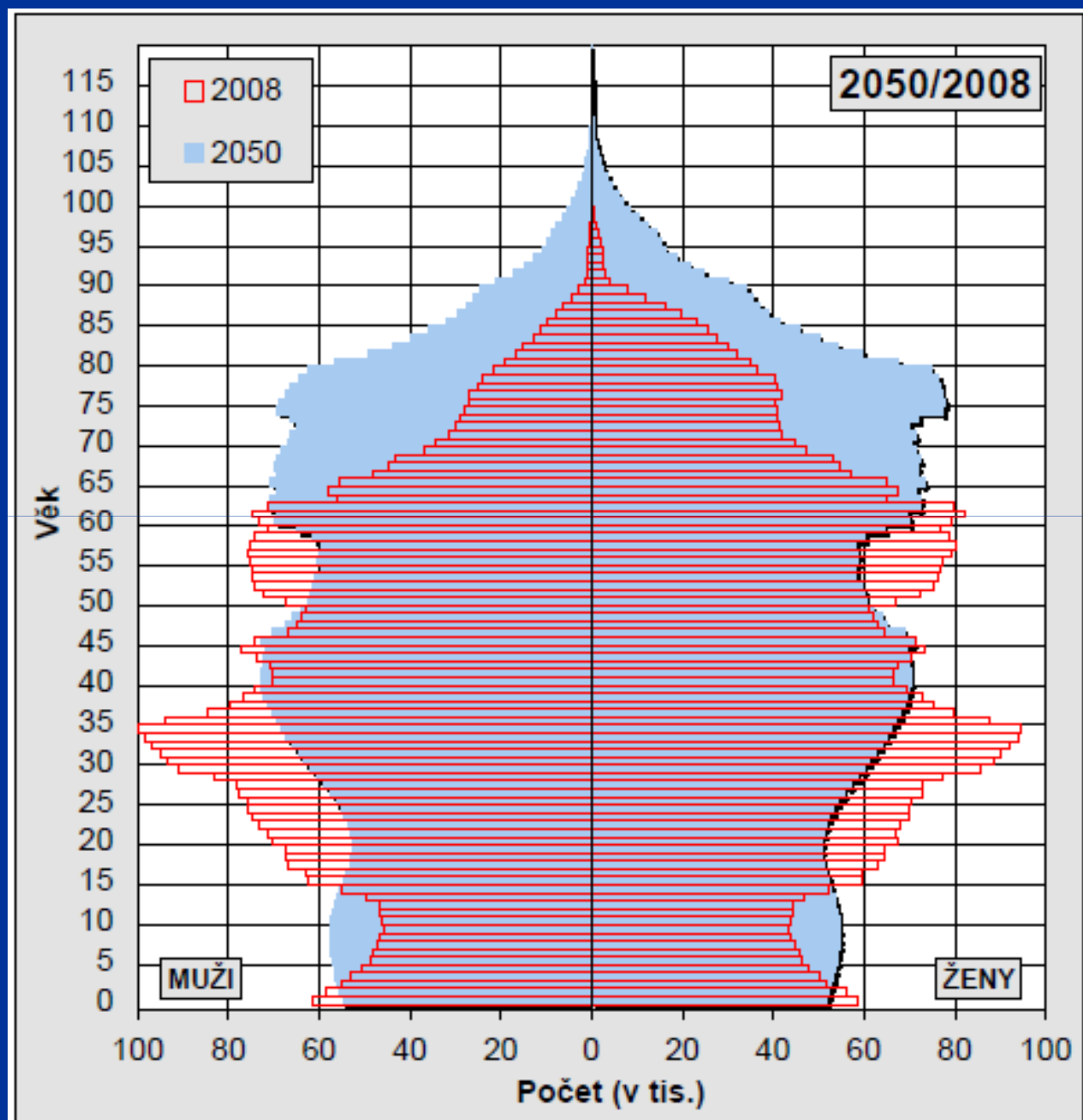
Očekávaný vývoj věkové struktury (střední varianta)



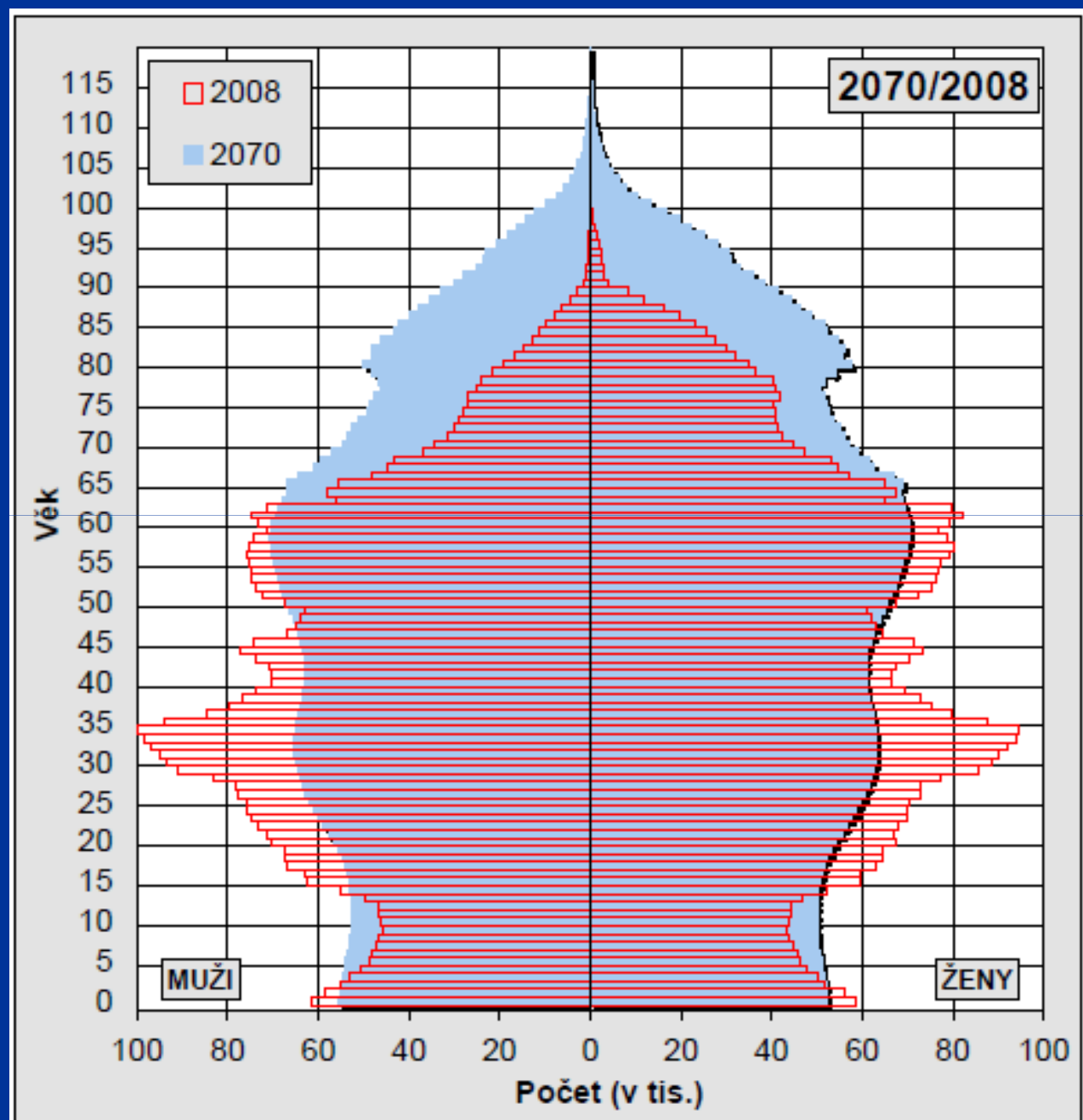
Očekávaný vývoj věkové struktury (střední varianta)



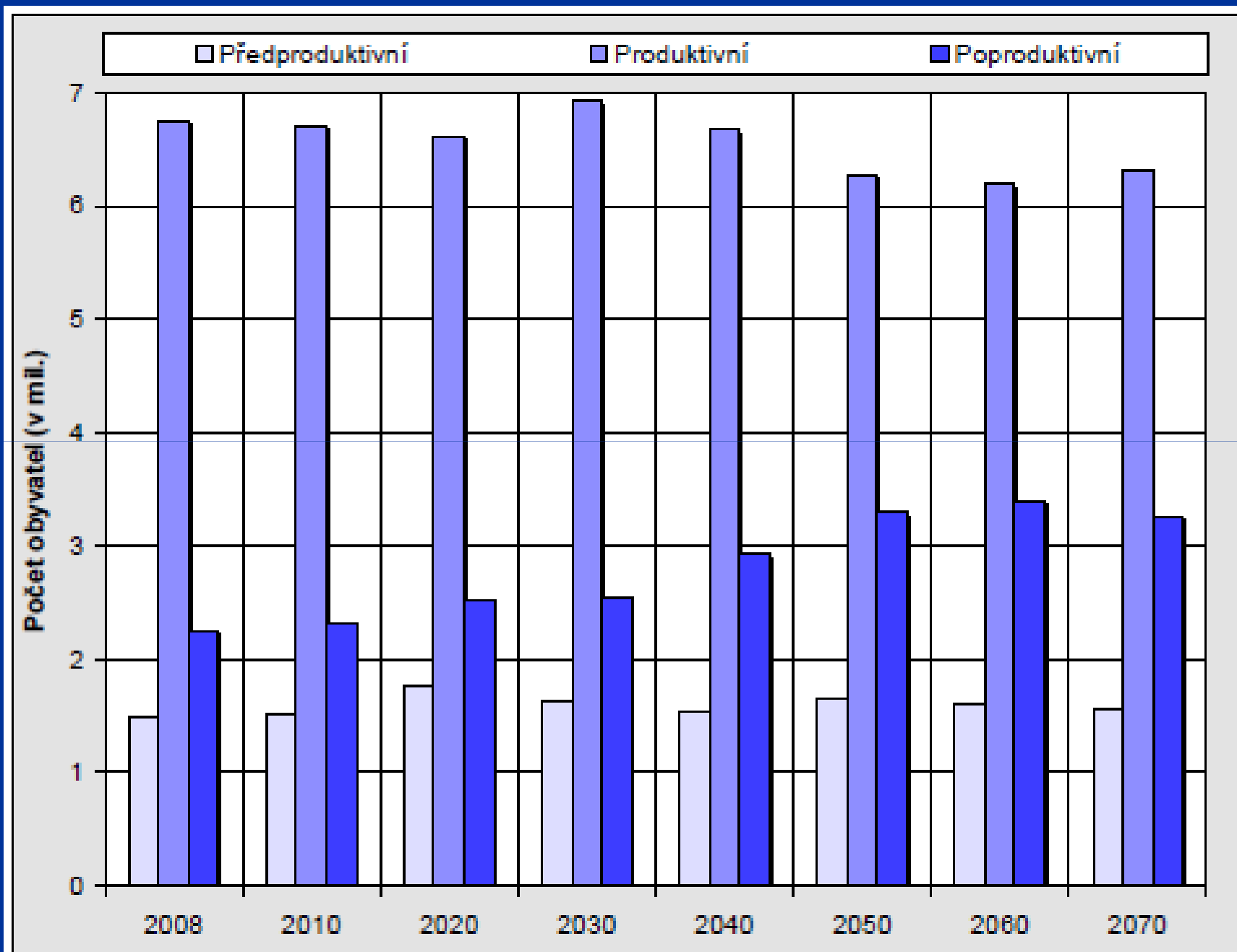
Očekávaný vývoj věkové struktury (střední varianta)



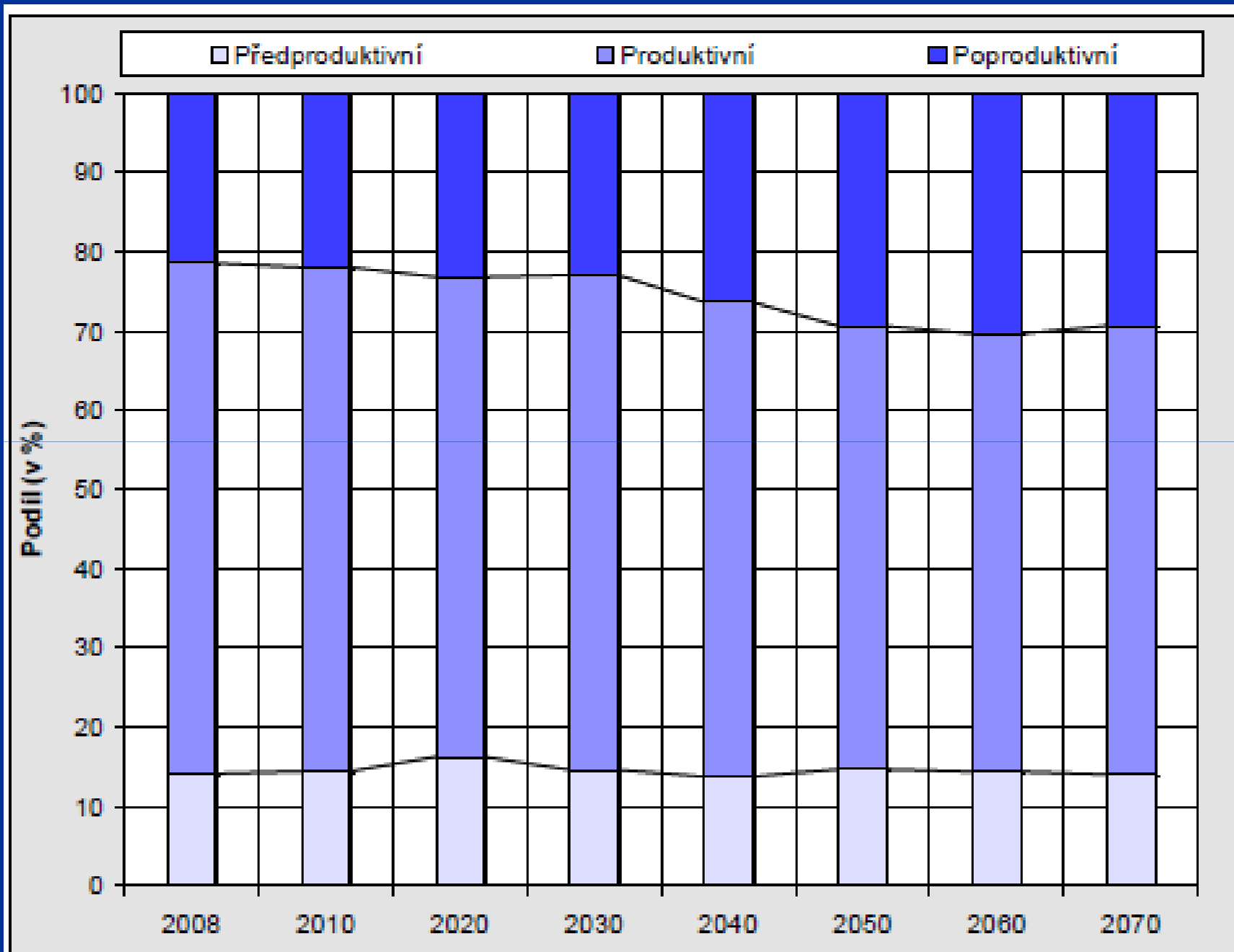
Očekávaný vývoj věkové struktury (střední varianta)



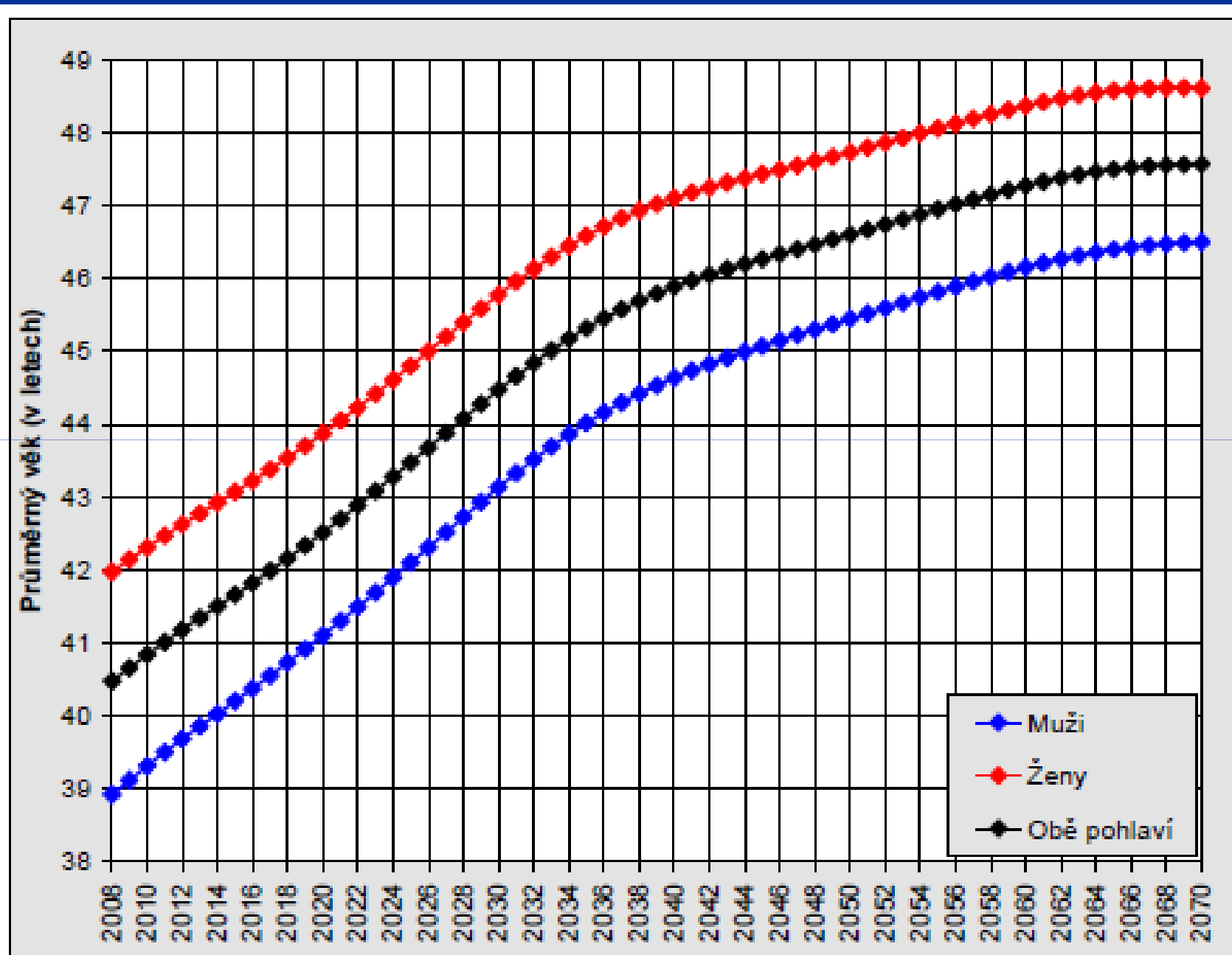
Očekávaný vývoj podle základních věkových kategorií (střední varianta)



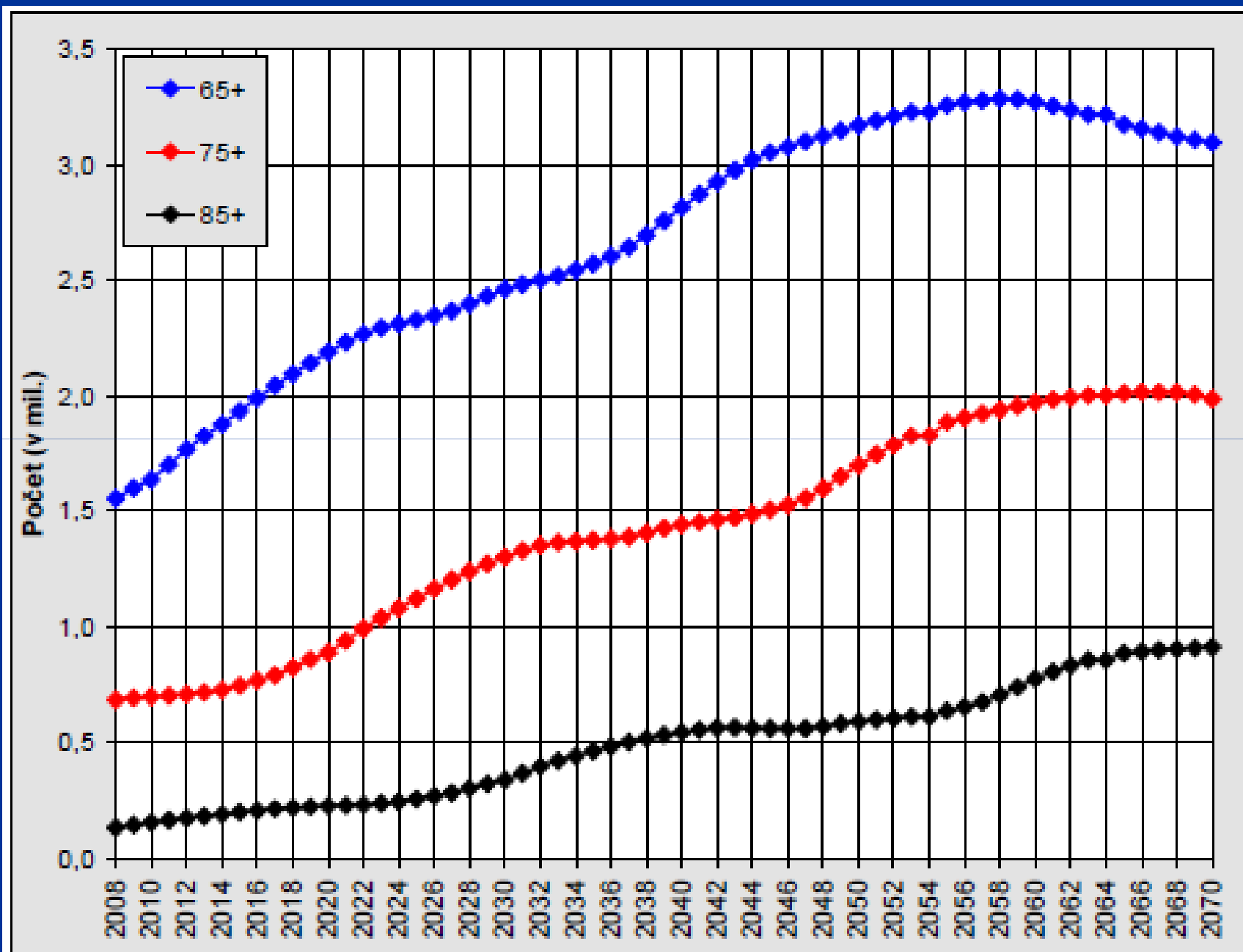
Očekávaný vývoj podle základních věkových kategorií (střední varianta)



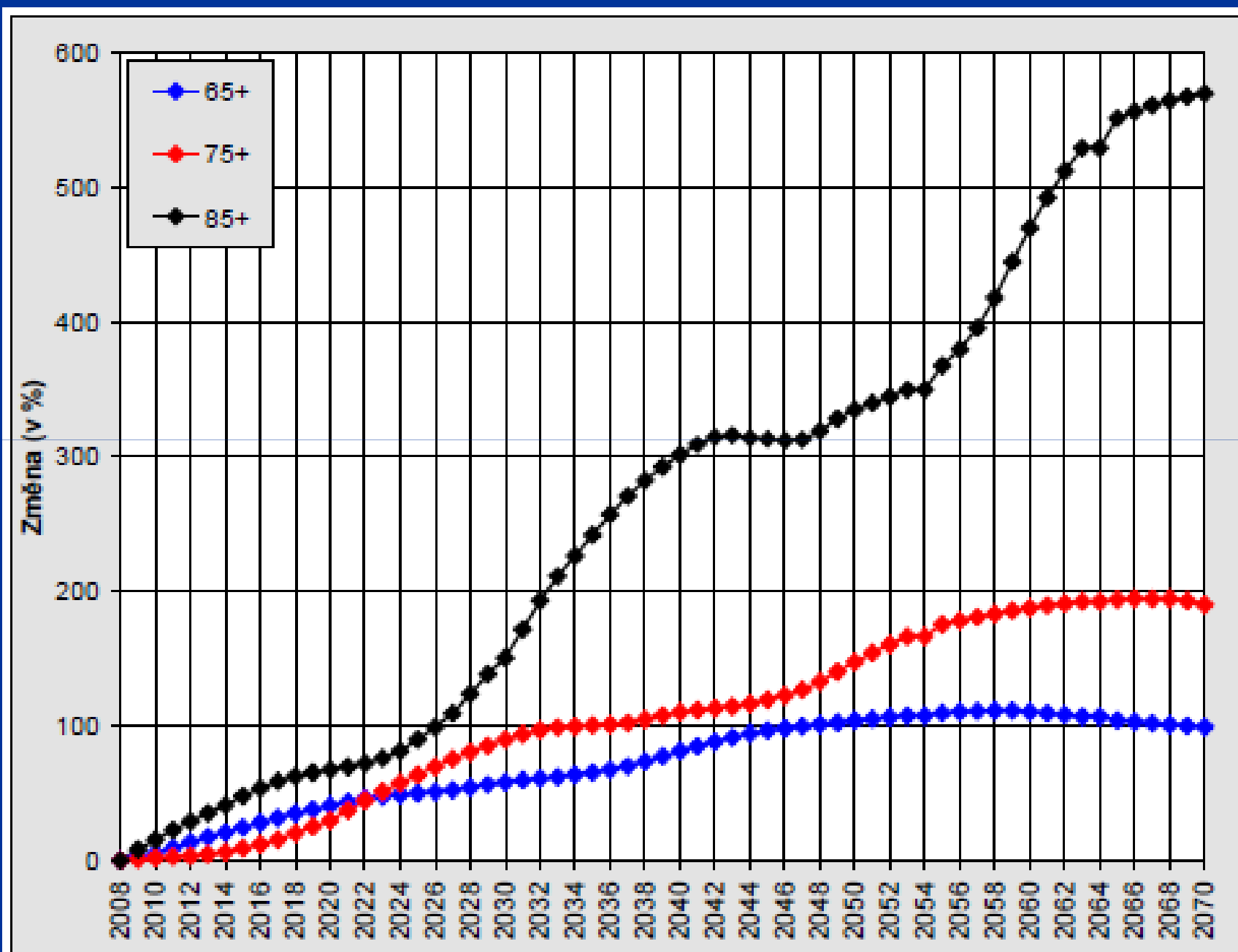
Očekávaný vývoj průměrného věku obyvatelstva (střední varianta)



Očekávaný vývoj vybraných věkových skupin (střední varianta)



Očekávaný vývoj vybraných věkových skupin (střední varianta)



Základní trendy budoucího populačního vývoje ČR

Počet obyvatel pravděpodobně mírně poroste

Obyvatelstvo bude zcela jistě dále dynamicky stárnout

Projevy demografické stárnutí:

- dále poroste průměrný věk populace
- dále poroste počtu a zastoupení starších osob (seniorů) v populaci
- dále porostou hodnoty podílu z titulu věku závislých (ze sociálního systému převážně čerpajících) a nezávislých (do sociálního systému převážně přispívajících) osob

Závěr

Demografické stárnutí ČR je neodvratným procesem, neboť “většina karet pro příští hru je rozdána”.

Budoucí demografický obraz ČR má již dnes poměrně zřetelné kontury.

S největší pravděpodobností bude:

- přibližně stejně obyvatel jako dnes
- přibližně stejně dětí
- méně osob v produktivním věku
- podstatně více seniorů ...

Závěr

... a podstatně více starostí s veřejnými financemi, včetně těch na zdravotnictví!